

Нотаріальне посвідчення шлюбного договору

Правові підстави.

Відповідно до ст. 92 Сімейного кодексу України, право на укладення шлюбного договору:

1. Шлюбний договір може бути укладено особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжям.
2. На укладення шлюбного договору до реєстрації шлюбу, якщо його стороною є неповнолітня особа, потрібна письмова згода її батьків або піклувальника, засвідчена нотаріусом.

Шлюбним договором регулюються майнові відносини між подружжям, визначаються їхні майнові права та обов'язки, а також можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків.

Сторони у шлюбному договорі можуть визначати:

- правовий режим майна, яке дружина, чоловік передають для використання на спільні потреби сім'ї;
- правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу;
- порядок користування житлом.

Сторони можуть домовитись у шлюбному договорі про зміну правового режиму майна, набутого в шлюбі, та визначити його як особисте майно одного із подружжя або на особисте майно одного із подружжя поширити режим спільного майна подружжя. Шлюбним договором може регулюватися порядок користування одним із подружжя житловим приміщенням, яке належить іншому з подружжя, а також проживання у житловому приміщенні, яке є їхньою спільною власністю, їхніх родичів.

Зміст шлюбного договору (ст. 93 СК):

- 1. Шлюбним договором регулюються майнові відносини між подружжям, визначаються їхні майнові права та обов'язки.
- 2. Шлюбним договором можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків.
- 3. Шлюбний договір не може регулювати особисті відносини подружжя, а також особисті відносини між ними та дітьми.
- 4. Шлюбний договір не може зменшувати обсягу прав дитини, які встановлені цим Кодексом, а також ставити одного з подружжя у надзвичайно невігідне матеріальне становище.
- 5. За шлюбним договором не може передаватися у власність одному з подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації.

Форма шлюбного договору (ст. 94 СК):

- Шлюбний договір укладається у письмовій формі і нотаріально посвідчується.

У разі недодержання сторонами вимоги закону про нотаріальне посвідчення договору такий договір є нікчемним.

Початок дії шлюбного договору (ст. 95 СК):

- 1. Якщо шлюбний договір укладено до реєстрації шлюбу, він набирає чинності у день реєстрації шлюбу.
- 2. Якщо шлюбний договір укладено подружжям, він набирає чинності у день його нотаріального посвідчення.

Відкриття нотаріального провадження.

Особи, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжя мають право за власним бажанням укласти договір щодо вирішення питань життя сім'ї (шлюбний договір), яким регулюються майнові відносини між подружжям, у тому числі визначаються їхні майнові права та обов'язки як батьків.

Підготовка до вчинення нотаріальної дії.

Строк. У шлюбному договорі може бути встановлено загальний строк його дії, а також строки тривалості окремих прав та обов'язків, а також може бути встановлена чинність договору або окремих його умов і після припинення шлюбу.

Умови договору.

- У шлюбному договорі може бути визначене майно, яке дружина, чоловік передає для використання на спільні потреби сім'ї, а також правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу.
- Сторони можуть домовитися про непоширення на майно, набуте ними за час шлюбу, положень [статті 60](#) СК і вважати його спільною частковою власністю або особистою приватною власністю кожного з них.

- Сторони можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, у тому числі і в разі розірвання шлюбу.
- У шлюбному договорі сторони можуть передбачити використання належного їм обом або одному з них майна для забезпечення потреб їхніх дітей, а також інших осіб.
- Сторони можуть включити до шлюбного договору будь-які інші умови щодо правового режиму майна, якщо вони не суперечать моральним засадам суспільства.
- ***Визначення у шлюбному договорі порядку користування житлом:***
 - Якщо у зв'язку з укладенням шлюбу один із подружжя вселяється в житлове приміщення, яке належить другому з подружжя, сторони у шлюбному договорі можуть домовитися про порядок користування ним. Подружжя може домовитися про звільнення житлового приміщення тим з подружжя, хто вселився в нього, в разі розірвання шлюбу, з виплатою грошової компенсації або без неї.
 - Сторони можуть домовитися про проживання у житловому приміщенні, яке належить одному з них чи є їхньою спільною власністю, їхніх родичів.

- **Визначення у шлюбному договорі права на утримання**

- Сторони можуть домовитися про надання утримання одному з подружжя незалежно від непрацездатності та потреби у матеріальній допомозі на умовах, визначених шлюбним договором.
- Якщо у шлюбному договорі визначені умови, розмір та строки виплати аліментів, то в разі невиконання одним із подружжя свого обов'язку за договором аліменти можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса.
- Шлюбним договором може бути встановлена можливість припинення права на утримання одного з подружжя у зв'язку з одержанням ним майнової (грошової) компенсації.

Порядок зміни умов договору

Шлюбний договір може включати положення про порядок зміни його умов. Одностороння зміна умов шлюбного договору та одностороння відмова від шлюбного договору не допускаються.

Зміни до шлюбного договору можуть бути внесені подружжям шляхом укладання відповідного договору, який підлягає обов'язковому нотаріальному посвідченню.

Встановлення віку сторін договору

Шлюбний вік жінок та чоловіків встановлено статтею 22 СК.

У разі зниження шлюбного віку до реєстрації шлюбу шлюбний договір укладається неповнолітніми за письмовою заявою їх батьків або піклувальника, справжність підпису яких засвідчується нотаріусом з дотриманням вимог Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України.

Вчинення нотаріальної дії. Нотаріальна дія вчиняється шляхом вчинення нотаріусом посвідчувального напису на примірниках договору.

Шлюбний договір укладається в письмовій формі в трьох оригінальних примірниках і нотаріально посвідчується.

Відмова від шлюбного договору

- 1. Одностороння відмова від шлюбного договору не допускається.
- 2. Подружжя має право відмовитися від шлюбного договору. У такому разі, за вибором подружжя, права та обов'язки, встановлені шлюбним договором, припиняються з моменту його укладення або в день подання нотаріусу заяви про відмову від нього.

Розірвання шлюбного договору

- 1. На вимогу одного з подружжя шлюбний договір може бути розірваний за рішенням суду з підстав, що мають істотне значення, зокрема в разі неможливості його виконання.

Визнання шлюбного договору недійсним

- 1. Шлюбний договір на вимогу одного з подружжя або іншої особи, права та інтереси якої цим договором порушені, може бути визнаний недійсним за рішенням суду з підстав, встановлених [Цивільним кодексом України](#).